

הבימה
התיאטרון הלאומי

לילה ארוך

בימוי ועריכה: עמית רייס
שותף לבימוי ולעריכה: גמא פריד

רונית אפל, שירן הוברמן, אליעד סודאי, מתן שביט, הדר ברוך, ניר זליחובסקי

ב"לילה עיר" אין דמויות,
אין קווי עלילה,
אין התרה. יש את החיים.

לילה עיר

בימוי ועריכה: עמית רייס
שותף לבימוי ולעריכה: גמא פריד

ניהול הפקה
ניצן גת

עיצוב תאורה
יאיר סלמן

עיצוב במה
זהר אלמליח

עיצוב תנועה
קטיה רוזנפלד

ניהול מוסיקלי
ליאור פארי

נגנים

גיטרות: גיא כיירא
כלי הקשה: נריה מזרחי
פסנתר: ליאור פארי

משתתפים (לפי הא-ב)

רונית אפל, הדר ברוך, שירן הוברמן, ניר זליחובסקי
אליעד סודאי, מתן שביט, הילה שלו

ניהול הצגה: שירן מעוז

עריכת תכניה: רמי סמו
צילום סטילס: חנן אסור
עיצוב תמונת כריכה: עמית רייס
עיצוב תכניה: רה-לבנט

הצגה ראשונה:
אולם ברטונוב, 27.12.2023
משך ההצגה:
שעה וחצי (ללא הפסקה)

ההפקה הועלתה לראשונה במסגרת "הפסטיבל הלאומי למוחזאות ישראלית" 2023, שנערך בתיאטרון הלאומי "הבימה".

אלעד סודאי

תל אביב היא רק דימוי

רציתי להגיש פיסת חיים כמה שיותר גולמית על במת התיאטרון, ולתת לשחקנים להמשיך את הסיפור שלהם בתוך דימוי מוזיקלי של שירים מתקופת הזוהר של הרוקנרול הישראלי, בה גדלו כילדים.

בעזרת גמא פריד שישב לתחקר ולערוך את כל הסיפורים לעשרה פרקים שונים, מצאנו שהשילוב הזה בין השירים שהתנגנו חזק ברדיו כשהיינו ילדים, לבין הסיפורים שלנו היום כמבוגרים, נותן לשירים האלה את הכבוד והמקום אליהם היו ראויים כל השנים. "לילה עיר" זו הצגה על התברגות בישראל של ילדי הניינטיז. הם "המבוגרים החדשים". האם העולם כבר לא שייך להם? האם רק עכשיו הכל מתחיל? האם תל אביב קיימה את כל מה שהבטיחה להם? האם הם קיימו את כל מה שהבטיחו לעצמם?

ומה היא תל אביב בשבילכם?

עמית רייס, אפריל 2024

בשירו "לילה עיר" מתאר מאור כהן את הלילה בעיר, כנראה תל אביב - יפו, כמקור לנחמה זמנית למישהו שמחכה למשהו. מבחינתי, ה"עיר" בהצגה "לילה עיר" היא רק דימוי פיזי למקום נפשי. העיר תל אביב, נתפסת בחברה הישראלית כתחנה בדרך ל... בדרך לרכישת מקצוע, בדרך למציאת זוגיות, בדרך להקמת בית מחוץ לעיר, בדרך לתחילת החיים. רציתי שנדבר על זה, שנשים את זה על הבמה. על הבין לבין הזה. בין הילדות לבין הבגרות, בין החלום לבין הגשמתו או שברו. בין ההתבררות לבין ההתפרעות. מתי הגשמתו? מתי נשברנו? מתי התחלנו? מתי מיצינו?

את המופע המוזיקלי "לילה עיר" רקמתי כי אני אוהב מוזיקה ואני אוהב אמת ואני אוהב תיאטרון. אז יצרתי מופע ששזורים בו שירים, סיפורים והוא קורה בתיאטרון. רציתי שהקהל ירגיש שהוא מתארך בסלון שלנו, או שאולי אנחנו מתארחים בסלון שלו. רציתי לפתור את השחקנים מלשחק "דמות". רציתי לפתור את הקהל מלעקוב אחרי "עלילה".

מי אתם דור ה-Y?

הוא הרבה פחות שמרן ומקובע מדורות קודמים, נייד יותר, משועבד פחות לאגו ופתוח יותר להודות בחולשות. זה דור חברותי שבונה גשרים חדשים לכל הכיוונים, ותרומתו להתפתחות התרבות הגלובלית משמעותית. דור ה-Y גם ערוך יותר מהוריו לקראת עידן הפנאי. ה-Yניקים מסמנים לכולנו את הכיוון: האדם הפוסט-מודרני כבר לא "לעמל יולד", אלא ל"קריירת תחביבים ובילויים" גמישה ומגוונת. יש בבני הדור הזה גם ביקורתיות וספקנות בריאים, והם מעדיפים יחסים בלתי-פורמליים על פני היררכיה. הם גם גמישים במחשבתם ופתוחים להתנסות ולשינוי. ומעל לכול, זהו דור שווינוי יותר בכרופיל הסוציו-אקונומי שלו ומבחינה זו מבשר עידן דמוקרטי חדש.

מתוך: תמר אלמוג ועוז אלמוג, דור ה-Y - "כאיילו אין מחר", [הוצאת מודן, 2016]

דור ה-Y הישראלי נולד בשנות השמונים והתשעים של המאה העשרים. אלה צעירים חילונים שגדלו ועוצבו בתקופה של צמיחה כלכלית מואצת, בזמן שהחברה הישראלית נעשתה יזמית, צרכנית, תקשורתית, אינדיווידואלית ופתוחה לעולם. זהו דור מתירני, מפרגן, פתוח וזורם.

הוא מאחר להתבגר, חי בלהקות-אורבניות ומנהל את חייו כאילו אין מחר. הם ילידים דיגיטליים שגודלו כנסיכים ונסיכות, עטופים בחום ואהבה ומרופדים במחמאות. הבטיחו להם שאם רק ירצו יוכלו לעוף על החלום שלהם. חייהם גדושים בטראומות, כיוון שהם גדלו בצל הטילים ופיגועי הטרור וכיוון שהתקשורת מנגישה אסונות וטרנדיות בזמן אמת. הם עמוסי חרדות, מבולבלים ומשועבדים למידע ולגירויים מהירים.

דור ה-Y מחובר יותר לרגשותיו ונכון לקבל עצה ולשתף אחרים. זהו דור חייכני ופלורליסטי במהותו, שצמצם הבדלים עדתיים, דתיים ומגדריים ונפתח להעדפות מיניות מכל סוג.

שירן הוברמן, הדר ברוך, אליעד סודאי

רונית אפל

הרגע בו הפרטי הופך לציבורי

מהחזרה ההיא, ושניהם התחברו למונולוג שנאמר בשיחה בארבע עיניים. לאט לאט, כל אי כזה הלך והזדקק למעין סצנה - ערוכה ומאורגנת, עם מהלך פנימי משלה, אבל כל כולה מילים שנאמרו, גולמיות, מפי הקאסט. כל סצנה כזאת חיפשה - ומצאה, באופן כזה או אחר - חיבור לאחד השירים שהצטברו ברפרטואר שלנו.

כל חבר וחברה בקאסט בחרו שיר שפרט על מיתרי ליבם, ובזהירות וסקרנות חיפשנו את הקשר בין כל שיר לבין סיפורים ושיחות שלא בהכרח ידעו מראש שיש ביניהם מכה משותף.

בשלב הבא, הטקסטים הערוכים חזרו לידי - ולפיות השחקנים. ישבנו וקראנו יחד את המילים שלפני רגע נאמרו בספונטניות, ובלי מחשבה מוקדמת ועכשיו היו מונחות, מאורגנות, על הדף.

אם מישהו היה נכנס בטעות לחדר החזרות של "לילה עיר", בעיצומה של חזרה הוא כנראה היה בטוח שאנחנו בהפסקה. יושבים במעגל, מדברים, צוחקים, מתרגשים, עוברים באופן אסוציאטיבי מנושא לנושא... אבל מה שהוא כנראה היה מפספס זה את מכשיר ההקלטה ששכב במרכז המעגל - וקלט לתוכו את כל מה שנאמר.

מאוחר יותר, לבד בבית מול המחשב, הייתי מפעיל את ההקלטות ומאזין להן. מקשיב בזהירות, מריץ אחורה שוב ושוב, מתעקש על כל מילה ומתמלל את כל מה שנאמר. על הצג התחילו להצטבר משפטים שנאמרו כמעט בלי לשים לב אבל היו מלאים בכוונה וניואנסים. לאט לאט, מבין הסיפורים והשיחות, התחילו להיווצר איים של נושאים. סיפור מהחזרה הזאת התחבר למשפט

שירן הוברמן

לחזור עליה - ושוב, אל הכאן ועכשיו. זה היה תהליך יוצא דופן, שבו כל אחד ואחת פתחו את ליבם והסכימו לשתף בנדיבות את המחשבות, הזיכרונות, החששות והתקוות שלהם.

המפגש עם הקהל הוא החולייה האחרונה והחשובה ביותר בדרך.

זה הרגע בו הפרטי הופך לציבורי ובו אנחנו מקווים שדרך הזוויות הקטנות, הספציפיות, שכל אחד ואחת הביאו לחדר החזרות ומשם לבמה - תמצאו את עצמכם, תשמעו את עצמכם.

גמא פריד, אפריל 2024

אלה היו רגעים משעשעים, מפתיעים, מביכים. "באמת דיברתי ככה?", "אני לא מאמינה שאמרתי את זה!". אחרי ההלם הראשוני... מעוצמת המפגש עם עצמנו, היינו צריכים למצוא את הדרך להפיח במילים חיים חדשים - ולא רק בחדר החזרות, אלא באופן כזה שיצליחו לקום לתחייה ולטבעיות בכל ערב שבו תוצג ההצגה.

נאחזנו בסימני הפיסוק, במקום שבו נשימה נלקחה, בחזרתיות על מילים מסוימות ובהיעדרן של אחרות כדי לנסות ולהתחקות אחר קו המחשבה שהוליד את אותו טקסט, כדי לנסות וליצור אותו מחדש באופן אורגני. זו הייתה עבודה דו כיוונית כל הזמן - פנימה והחוצה, קדימה ואחורה, מהלב אל הראש ובחזרה. מפיסת חיים כאן ועכשיו, לחתיכה מיצירת תיאטרון שצריכה להישען על מבנה ואפשרות

השירים

לילה עיר / כולם

מילים ולחן: מאור כהן

נכתב במיוחד לאלבום האוסף "דיסגרפי" של מאור כהן. צעד 11 שבועות במצעדי הפזמונים השבועיים. בשיאו הגיע למקום השני ובמצעד השנתי, דורג במקום ה- 22.

שיר הנושא מתוך אלבום השני של רמי קליינשטיין שיצא בשנת 1989, בו ניסה לראשונה את כוחו ככותב מילים.

על הגשר הישן / הדר ברוך

מילים: צוריה להב / לחן: רמי קליינשטיין

בגידה / ניר זליחובסקי

מילים: יעל טבת / לחן: רמי קליינשטיין

סינגל הבכורה של ריטה מתוך אלבום הסולו הראשון שלה שיצא בשנת 1985. במצעד הפזמונים השבועי של רשת ג' דורג השיר במקום ה- 2 ובמצעד השנתי במקום ה- 16. באותה שנה נבחרה ריטה לזמרת השנה.

גרה בשינקין / כולם

מילים: יאיר לפיד / לחן: רמי קליינשטיין

סינגל הבכורה מתוך אלבום היחיד של שלישיית "מנגו" (יסמין גמליאל, מירי נבו ומיכל צפיר) שיצא באפריל 1989. במצעד הפזמונים השנתי דורג השיר במקום ה-6.

השיר שלנו / שירן הוברמן

מילים ולחן: אביב גפן

סינגל הבכורה מתוך אלבום השמיני של אביב גפן, "לילות לבנים" (מרץ, 1999). צעד תשעה שבועות במצעד הפזמונים, מתוכם שלושה שבועות רצופים בראש המצעד. במצעד השנתי, דורג השיר במקום ה- 13. "לילות לבנים" הוכתר כאלבום פלטינה עם מכירות של למעלה מ-40,000 עותקים.

רק החיים / הילה שלו

מילים ולחן: לאה שבת

מתוך אלבום הבכורה של לאה שבת, "חום שאתה מחפש" שיצא בנובמבר 1990 בהפקתו של ארקדי דוכין. רוב שירי האלבום נכתבו והולחנו על ידי לאה שבת.

אחלום לנצה / מתן שביט

מילים ולחן: אורן ברזילי, שי להב וצביקה כהן

מתוך האלבום השלישי של "מופע הארנבות של ד"ר קספר", "הו" (1995). להיטים נוספים שהופיעו באלבום: "מתוק יום הדבש", "השיר שלי", "תראו אותי" ושיר הנושא.

אליעד סודאי, מתן שביט, ניר זליחובסקי, רונית אפל, הדר ברוך

ניצוצות / ניר זליחובסקי,

מתן שביט, רונית אפל

מילים: רמי פורטיס / לחן: ברי סחרוף ורמי פורטיס

מתוך האלבום "1990?" של פורטיססחרוף (רמי פורטיס

וברי סחרוף) שיצא בשנת 1990. שירי האלבום נכתבו והולחנו כולם על ידי רמי פורטיס (מילים) וברי סחרוף (לחנים).

לא מחכה יותר לדוור / שירן הוברמן,

הילה שלו, הדר ברוך, אליעד סודאי

מילים: איגי וקסמן / לחן: צחי הר נבו

יצא לאור כסינגל במאי 1997 ושימש כשיר הנושא באלבומה השני של איגי וקסמן. במצעד הפזמונים השבועי של רשת ג' דורג השיר במקום ה-1 ובמצעד השנתי דורג במקום ה-12.

נכלל באלבומו השלישי של אסף אמדורסקי, "מנועים שקטים" (1999). במצעד הפזמונים השבועי של רשת ג', דורג השיר במקום ה-5.

חמש עשרה דקות / רונית אפל

מילים: אסף אמדורסקי, יהלי סובול

וסיון שביט / לחן: אסף אמדורסקי

שיר הנושא באלבומו השני של אביב גפן (1993). במצעד הפזמונים השנתי דורג במקום ה-9. השורה: "אנחנו דור מזויין", הפכה לביטוי שגור ולזעקה של דור שלם.

עכשיו מעונן / אליעד סודאי

מילים ולחן: אביב גפן

מתוך אלבומה השביעי של יהודית רביץ, "ומאוד לא פשוט לחכות" שיצא בספטמבר 1993. שירי האלבום, ברובם שירי משוררים, הולחנו ועובדו כולם על ידי רביץ.

נעמיד פני יתומים / כולם

מילים: צוריה להב / לחן: יהודית רביץ

מתוך המופע

מתן:

"אני מרגיש את הדור הבא שצועד בעיר. שזה נורא מעליב אותי. פעם הייתי מגיע ל"פורט סעיד" הייתי פוגש כל שנייה אנשים, עכשיו אני מגיע ומכיר בקושי את מי שאני באתי איתו.."

הדר:

"שמעתי את הפסיכולוגית שלי אומרת לי כזה בראש 'למה אמרת שהיית ילדה מעצבנת? בי נייס'. אז לא, הייתי כל מיני דברים... הייתי!.."

ניר:

"אני לא יכול כאילו באמת להגדיר את עצמי באמת בודד... יש לי כאילו את הילדים שלי, ויש לי את החברים שלי אז... אבל אני כן כזה מרגיש לפעמים שאני לא שייך."

רונית:

"ראיתי תכנית עם עדי אשכנזי והיא אמרה שבגיל 45 משהו קורה, יש צניחה מסיבית... עכשיו אני... יש שעון חול! אני כבר בת 143!"

אליעד:

"אני רוצה שיהיה לי כסף, ואני רוצה שתהיה לי דירה בתל אביב. זה החלום שלי. את רוצה לשחק בסרט של אלמודובר, אני רוצה פנטהאוז על מלצ'ט."

שירן:

"זה משהו שאני מבינה שצריך לחיות איתו, אבל קשה לי מאוד להמשיך הלאה. והרבה מאוד דברים טובים שחכייתי להם הרבה זמן קורים, ואני לא מצליחה לשמוח."

הילה:

"כל יום יש לי סיפור אחר למה אני אמא גרועה. כל יום. ואז אני אומרת לאיתי טוב אנחנו חייבים להפסיק להגיד שאנחנו הורים גרועים, כי הילד תיכף מתחיל להבין."

עומדות: רונית אפל, הדר ברוך, שירן הוברמן. יושבים: מתן שביט, אליעד סודאי, ניר זליחובסקי

מי הוא תל אביבי?

עבור המהגרים הצעירים שהתיישבו בה, תל אביב הייתה עיר האפשרויות הכמעט בלתי מוגבלות, ולמעשה "העיר היחידה בישראל". היא הייתה המקום שהדברים קורים בו: "מה זה לחיות בתל אביב? זה לחכות שמחר יקרה לך משהו שלא קרה לך היום. לעומת זאת אנשים שגרים באופקים יוצאים מהנחת יסוד שמה שיהיה מחר די זהה למה שהיה היום". המרץ שהשקיעו המהגרים מן הפרובינציה הישראלית במימוש הפנטזיה על העיר הגדולה סיפקה מידה רבה מן האנרגיה התרבותית של העיר ללא הפסקה. לאספקה שוטפת של אנרגיה הייתה חשיבות גם בכלל חילופי הדורות שהוא היבט של הדינמיקה של התרבות העירונית. חילופי דורות פירושים חילופי התקוות הדועכות של דור קודם בשאיפות של דור חדש המבקש לממש את הפנטזיה על העיר הגדולה בעיר הגדולה.

מתוך "שבוייה בדימויה: קיצור תולדותיה וקווים לדמותה של מדינת תל אביב", מאת מעוז עזריהו. "למדא עיון - הוצאת הספרים של האוניברסיטה הפתוחה" ו"מכון בן-גוריון לחקר ישראל והציונות, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב" [עמ' 149-150]

בשלהי שנות השמונים עלתה השאלה "מי הוא תל אביבי" על סדר יומם של המקומונים התל אביביים שהיה להם תפקיד חשוב בתיעוד ובפרשנות, ולא פחות חשוב - ביצירת החוויה התל אביבית. הדיון בשאלה היה היבט של הניסיון לאפיין את התל אביביות החדשה. ב-1988 טען גבי ניצן, שהתל אביביות החדשה לא הייתה אלא "המצאה של איזה מיעוט קיקיוני (אם כי סימפטי ומלא חן)". לאבחנתו, "התל אביביות כמושג נוצרה על ידי ציבור בעל מנחה משותף בסיסי אחד: הם לא תל אביבים, הם עולים חדשים". לפי הגדרה זו, התל אביבים לא היו בהכרח מי שנולדו או גדלו בעיר, אלא מי שהגיעו אליה מן הפריפריה כדי לחיות בעיר המובילה בישראל ולמצות את האפשרויות שהציעה. ב-1989 הבחין דוד רוזנפלד כי העיר הייתה "תל אביב של צעירים מכל הארץ, שבאו לעשות את הבום הגדול שלהם בתל אביב. פתחו כאן את המרוץ לצמרת. צמרת שקשורה לאמנות, ליצירתיות, פיסול, ציור, צילום, כתיבה, ואולי גם לפרסום". המהגרים, כך התפיסה השגורה, "אותם אלפי אנשים מאלפי הנקודות בישראל, הם כאמור אלה שיוצרים בה את הפסיפס והשיח המוביל של עיר. הם אלו שיוצרים טרנדים [...]".

אליעד סודאי, מתן שביט, ניר זליחובסקי, רונית אפל, הדר ברוך, שירן הוברמן

מתן שביט, רונית אפל, הדר ברוך, שירן הוברמן, אליעד סודאי

קופות: 03-6295555 • כרטיסים לקבוצות: 03-5266300 www.habima.co.il

התיאטרון הלאומי תלמידים ונוער: 03-5266744 . רכישת הצגות חוץ: 03-5266714

הבימה

התיאטרון הלאומי